

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

מגילת רות - שבועות

לסדר את המגילה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר המגילה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהמגילה.

- א. חזרת נעמי ורות לשדה מואב
- ו. שושלת דוד המלך
- י. רות מלקטת שבלים בשדה בועז
- ל. בועז נושא את רות וצאצאיהם
- ל. מיתת משפחת נעמי
- ג. רות יורדת בלילה לגרון בועז
- ע. פלוני אלמוני הגואל מסתלק מקרבתו לנעמי
- פ. פרידת ערפה מנעמי ורות
- ש. בועז נוטה לרות חסד
- ש. אלימלך ומשפחתו יורדים למואב

שאלה לדיון

"יעש ד' עמכם חסד"

בילקוט שמעוני (רות רמז תרא) על פסוק זה, הביא: 'אמר ר' זעירא, המגילה הזו, אין בה לא טומאה ולא טהרה, לא היתר ולא איסור, ולמה נכתבה? ללמדך שכר של גומלי חסדים'.

ויש לבאר מדרש זה שהרי מצינו כמה וכמה הלכות שלמדו חכמים מפסוקים שונים שבמגילת רות, כגון: קנין חליפין (ב"מ מז). שכל דיניו נלמדים מהמגילה, דיני יציאה מא"י לחו"ל (ב"ב צא). עניין ברעת חתנים שהיא בעשרה (כתובות ז), סדר קבלתם של גרים (יבמות מז), התקנה שיהא אדם שואל את שלום חבירו בשם (מכות כג), בגדי שבת מיוחדים (שבת קיג), וכן שלא יצא ת"ח יחידי בלילה (חולין צא), ומדוע כתוב במדרש שאין במגילת רות דינים.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן החג. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

טעמים לקריאת מגילת רות בשבועות: א. ללמדך שאין התורה נקנית אלא ע"י דוחק ועניות. (ילקוט) ב. כי בשבועות עם ישראל קיבל את התורה והתגייר, כמו רות שהתגיירה בימות הקציר. (אבורהם) ג. משום שמגילת רות נכתבה לייחס את דוד המלך, קוראים אותה בשבועות כדי לכבדו, שבו נולד ונפטר דוד. (בכור שור) ד. כי מגילת רות מלאה בגמילות חסדים ואף התורה היא גמילות חסדים. (ילקוט) ה. משום שכמו שנוספו לרות 606 מצוות על ז' מצוות בני נח שהיו לה בגויתה, כך ישראל קיבלו מצוות אלו בהר סיני. (ברכי יוסף) ו. בגלל שקוראים בשבועות בפרשת המועדות שבפרשת אמור שכתוב בה בין היתר: "לא תכלה פאת שדך וגו' ... לעני ולגר תעזב אתם". ובעז עשה חסד עם רות בכך, לכן קוראים המגילה קודם לקריאת התורה. (הרוקח) ז. משום שע"י רות נתחדשה ההלכה 'מואבי ולא מואבית', והרי זה כעין קבלת התורה שנמסרה לחכמי כל דור ודור לדרוש בה כהבנתם. (חידושי הרי"ם) ח. כי מתחילת בריאתה הייתה מוכנה לקבל עול מצוות, כמו שרמזו בשמה מספר המצוות שהיו חסרים לה. (הגר"א) ט. כדי להודיע שהתורה שבכתב והתורה שבע"פ אחת היא, שרק בכח התורה שבע"פ נדרש 'מואבי ולא מואבית' ומכח זה נתייסד כל מלכות בית דוד שעליה נשענת כל כנסת ישראל. (בשם צדיקים) י. המגילה המלאה בחסדים, מזכירה לנו שצריכה התורה להיות משולבת במעשי חסד ובלי זה אין קיום לתורה, ו'כל האומר שאין לו אלא תורה - אפילו תורה אין לו'. (ראשי בשמים) יא. כתוב במדרש שבמגילה: "אין בה לא טומאה ולא טהרה, לא היתר ולא איסור", ולמרות זאת נכתבה. ויש לדעת בחג מתן התורה, כי הלימוד עצמו מצוה היא, אף אם לא מביאה לידי מעשה. (מאיר דרך) יב. להראות שבכח התורה ניתן ללקט את כל הניצוצות שנתפזרו בין האומות כגון רות. כך, במתן התורה סיבב הקב"ה על כל האומות ללקוט הניצוצות מהם. (אמרי אמת) יג. כדי שיקראו בתורה (בקה"ת), בנביאים (בהפטרה) ובכתובים (רות) להראות שמרועה אחד ניתנו. ובחרו ברות כי יש שיטה שזהו הספר הראשון שבכתובים: 'סדרן של כתובים: רות תהלים איוב' (ב"ב יד): (אוצר המנהגים) אגב, במסכת סופרים כתוב שבעבר היו מפצלים את קריאת המגילה: במוצאי יו"ט ראשון היו קוראים מחצה, ובמוצאי יו"ט שני היו קוראים את חציה השני.

"וגם שול תשולו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה"

לכאורה צריך ביאור, איך ציווה בועז לעשות כן, הרי רות תחשוב שזה שכחה ופטור מתרומה ומעשר ובאמת אינו שכחה ונמצא מכשילה באיסור טבל. אלא, בועז אמר להם שכנגד רות תעשו עצמכם כשוכחים הצבתים ותזכה בהם בתורת שכחה, אבל אתם לעצמכם: 'ועזבתם' - דהיינו שתפקירו אותם כמו שמצינו (פאה פ"ו) ש'עזיבה' הוא לשון הפקר. (שו"ת יד יצחק ח"ג סי' ק"ה)

"תספרו המשים יום"

לכאורה תמוה: למה עושים בחו"ל ב' ימים את חג השבועות משום 'ספיקא דיומא', הלא בשבועות לעולם לא יהיה ספק בדבר, אפילו בזמן שקידשו את החודש לפי הראיה, שהרי כל מה שצריכים לעשות הוא לספור 50 יום מפסח שעליו כבר נשלחו שלוחים. אמנם הרמב"ם כתב שבזמן הבית תיקנו (כדי שלא לחלוק במועדות) שבכל מקום שאין שלוחי תשרי מגיעים, יעשו ב' ימים - אפילו יו"ט של שבועות. אך בזמן הזה אנו עושים ב' ימים משום 'מנהג אבותינו בידינו' ומשום שמא יחזור הדבר לקלוקול, ואין זה שייך בשבועות? ויש לבאר: א. בגלל ב' ימים של פסח שסופרים משניהם 50 יום כדי שלא יבואו לזלזל בפסח. ב. כי שבועות הוא על ב' דברים: קבלת התורה ועל 50 יום מפסח. ג. חוששים אנו לכך שהטעו העדים את בית הדין ולא התפרסם הדבר מספיק. ד. אסמכתא לכך מהתורה, שהרי כתוב לספור 50 יום, ולמרות שאנו סופרים רק 49 יום שהם שבעה שבועות, יש רמז ליום החמישים ואחת מן התורה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן החג' תשע"ט)

העלון מוקדש לע"נ
מרת שושנה לאה בת נתן ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. אלימלך ונעמי קרויים _ (י"א שזה על שם מקומם)
  - ב. אלימלך נעמי ובניהם ירדו מ- _ לשדה מואב
  - ג. בועז אמר בהתחלה לרות "יש _ קרוב ממני"
  - ד. רות לא הלכה אחרי הבחורים "אם _ אם עשיר"
  - ה. לאחר שבועז נשא את רות, השי"ת נתן לה-
  - ו. המילה הראשונה במגילת רות היא-
  - ז. פעולת הפרדת המוץ מן התבואה נקראת-
  - ח. אחד מאבות אבותיו של דוד המלך
  - ט. הנשים אמרו לנעמי שרות _ לה משבעה בנים
  - י. אבי דוד המלך
  - כ. בעלה של ערפה
  - ל. בועז הרשה לרות _____ גם בין העמרים
  - מ. בועז נתן לרות 6 שעורים בתוך-
  - נ. סביו של בועז
  - ס. "רחצת ו _ ושמת שמלותיך עליך"
  - ע. כמה אנשים מזקני העיר אסף בועז?
  - פ. כך קרוי במגילה הגואל הקרוב
  - צ. כך היו מכנים, עומרים די קטנים
  - ק. בועז נתן לרות לאכול-
  - ר. אחד מאבות אבותיו של דוד המלך
  - ש. הן נתנו לעובד את שמו
  - ת. קנין חליפין נקרא במגילה-

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. נעמי ביקשה מבנות בית לחם שתקראנה לה-
  - ב. הסיבה בגללה עזב אבימלך את א"י
  - ג. "מובדלים אנו משאר עמים ב _ מצוות" (רש"י)
  - ד. סב ונכדו
  - ה. בועז היה משבט-
  - ו. "מעם ד' אלוקי ישראל אשר באת לחסות _"
  - ז. בעלה השני של רות
  - ח. "בתי הלוא אבקש לך _ אשר ייטב לך"
  - ט. אלימלך ומשפחתו ירדו מא"י בימי _ ה _
  - י. חמותה של גיבורת המגילה
  - ך. בעלה של נעמי
  - ל. בועז אמר לרות שהיא 'אשת' _
  - ם. כאן, פה
  - ן. כיצד אנו נקרא, למקום בו זורים את התבואה?
  - ס. אלימלך היה עשיר, גדול ו _ הדור (רש"י)
  - ע. יתפרסם
  - ף. ערפה הפנתה _ לחמותה
  - ץ. אחד מאבות אבותיו של דוד המלך
  - ק. "ו _ ערפה לחמותה ורות דבקה בה"
  - ר. במגילת רות אנו לומדים על קנין-
  - ש. נעמי: "זקנתי מהיות ל _"
  - ת. נעמי היתה _ לעובד

ואלה שמות

"וישי הוליד את דוד"

מה היה שמה של אמו של דוד המלך? (התשובה במדור התשובות)

מן המדרש

תני בשם רבי יהושע: יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית (חסד). שכן אמרה רות לנעמי: 'שם האיש אשר עשיתי עמו היום'. ולא אמרה 'אשר עשה עמי', אלא אשר עשיתי עמו, הרבה פעולות והרבה טובות עשיתי עמו, בשביל שהאכילני פרוסה אחת. אמר רבי יוסי: 'והארץ תעזב מהם ותרץ את שבתתיה בהשמה מהם והם ירצו את עונם יען וביען במשפטי מאסו ואת חקתי געלה נפשם" - כתוב 'יען וביען' בכפלות, כי 'יען' אותיות 'עני' (וצדקה הייתה מצילתם מהגלות). אמר רבי שילה דנוה: הונך תלוי באביון. אמר רב נחמן: כתוב: "כי בגלל הדבר הזה", גלגל הוא שחוזר בעולם על כולם, ודומה לגלגל של בנאים שהמלא מתרוקן והמרוקן מתמלא. בר קפרא אמר: אין לך אדם שאינו בא למדה זו (של עניות), ואם לא הוא, בא בנו, ואם לא בנו, בא בן בנו. תני, רבי אליעזר בן יעקב אומר: נקמתם של גויים ביד ישראל ונקמת ישראל ביד ענייהם. נקמת הגויים ביד ישראל, שנאמר: "ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל". נקמתם של ישראל ביד ענייהם, שנאמר: "וקרא עליך אל ד' והיה בך חטא". אמר רבי אבון: העני הזה עומד על פתחך, והקב"ה עומד על ימינו, אם נתת לו, זה שעומד על ימינו מברכך, ואם לא הוא עתיד להיפרע מאותו האיש (שלא נתן), שנאמר: "כי יעמד לימין אביון". אמר רבי אבהו צריכים אנו להחזיק (להכיר) טובה לרמאים שבהם (שבענייהם). מעשה ברבי יוחנן וריש לקיש שהיו יורדים לרוחץ בחמי טבריה ופגש בהם עני אחד, אמר להם: 'תרמו לי!' אמרו לו: 'כשנצא, ניתן לך'. יצאו, ומצאוהו מת. אמרו: 'הואיל ולא זכינו בו בחייו, נטפל במיתתו'. כשטיפלו בקבורתו, מצאו ארנק מלא בדינרים בין חפציו. אמרו: 'פה אמר רבי אבהו, שצריכים אנו להחזיק טובה לרמאים שבהם, שאילולא הרמאים, כיון שרואה אדם אחד מהם שואל צדקה ממנו ולא היה נותן לו, מיד היה נענש למיתו'. (ע"פ מדרש רבה)

מילה במגילה

**בריקוד ניסה להשתלב,
ובכך משך תשומת לב,
אז רקד בחרש ובנחת,
אך עדיין הזדקר כמחט.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה במגילה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"משיבעה בנים"

למי בתנ"ך כתוב במפורש שהיו לו שבעה בנים? (על איש

אחד ועל אשה אחת)

***

מצאו נא במגילה:

1. שני אנשים ששמותיהם ניתנים לקריאה ישר והפוך.
2. שמונה פסוקים שאינם מתחילים באות ו'.
3. ארבע מילים רצופות שהינן פעלים.
4. 5 פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות ו'.
5. 4 מילים רצופות שמסתיימות באות י'.
6. את האות ש' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
7. את שמותיהן של שתיים ממסכתות הש"ס.

על אלו נשים מובא שהיו להן זקנים?

***

מובא בספרים שכל הפסוקים במגילת רות פותחים באות ו' מלבד שמונה פסוקים שראשי תיבותיהם הם: ישע"י באה"ל. ורמזו דברים שונים בעניין זה: א. מפני שכל ההיתר של רות לבוא בקהל מכוח 'מואבי ולא מואבית' הוא משום שאין דרכה של אישה לקדם בלחם ובמים אלא להישאר באהל, ור"ת אלו רומזות לכך. (דבר טוב) ב. הגימטריא של 'ישעי באהל' (428) ועוד כל שאר 77 אותיות ו (462) שווים ל890, ובתוספת 3 אותיות של שם המגילה נקבל 893 שבדיוק הגימטריא של המילים: 'שבועות דוד המלך'. ג. גאולת ישראל תלויה בשכינה ובתורה ששוכנות באהל. (החיד"א)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי המגילה

במגילת רות מסופר אודות נעמי, שתי כלותיה ובעוז.

במגילת רות 85 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת השם:

"בועז" = בגימטריא = 85

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: איך יתכן שאדם יקרא קטע שלם מתוך תפילת הלחש שלו בקול רם? - בליל שבת אם הש"ץ הגיע ל'ויכולו' ואף הוא אוחז שם, יגביה קולו עם הציבור, לקיים 'ונקדשתי'. (ציץ אליעזר יד כד) **לסדר את המגילה** - "שלף איש נעלו". **חידון א' ת'** - אפרתיים, בית לחם, גואל, דל, הריזון, ויהי, זריה, חצרון, טובה, ישי, כיליון, ללקט, מטפחת, נחשון, סכת, עשרה, פלוני אלמוני, צבתים, קלי, רם, שכנות, תמורה. חידון א' ת' הפוך - מרא, רעב, תר"ג, עובד דוד, יהודה, תחת כנפיו, בועז, מנוח, שפוט השופטים, נעמי, אלימלך, חיל, הלום, גורן, פרנס, יודע, עורף, פרץ, תישק, סודר, איש, אומנת. **שעשועי דאורייתא** - לאיוב ולחנה. 1. ישי ובנו דוד. (ואף לדוד היה בן בשם נתן!) 2. הפסוקים שמתחילים במילים: "יתן", "שבנה", "הלהן", "באשר", "אני", "עיניך", "ישלם", "ליני". 3. ותאכל ותשבע ותתר ותקם. 4. "ויהי בימי... ושני בניו", "ויהי בחצי הלילה... מרגלתיו", "ויקח עשרה אנשים... וישבו", "ויאמר בעז ביום... על נחלתו", "ויאמר הגאל... נעלו". 5. "אדני כי נחמתי וכי". 6. "שש שעורים". 7. תמורה וכלים. **ואלה שמות** - נצבת בת עדאל ו"א בת עמיאל. **מילה בפרשה במדבר** - אלף. "לימד כלב עם מוח" - אלף בכתב חסר, "מספר גדול לנבוח" - אלף הוא מספר די גדול, "כדור פלא להפוך" - אם נהפוך את המילה 'פלא' נקבל את המילה 'אלף', "ואות ומופת לערוך" - האות אל"ף. **טמונות במגילה** - 1. "פלוני אלמוני" (ד, א) 2. "שש שעורים" (ג, טו) 3. "המטפחת" (ג, טו) 4. "אגלה אזנך" (ד, ד) 5. שתי הלחם הקרבים בשבועות. 6. "ושם אקבר" (א, יז) 7. "ותשתיהו בחיקה" (ד, טז) 8. "כי באשר תלכי אלך" (א, יז) 9. "וטבלת פיתך בחומץ" (ב, יד) 10. "הקוצרים" (ב, ה) 11. "אם דל אם עשיר" (ג, י), "אני מלאה הלכתי וריקם השבני" (א, כא) 12. +שבועות=שבועות. 13. 'שהיתה מסמנת הדרכים' (רש"י ב, ג) **טמונות בהפטרה** - 1. "כמראה הקשת אשר בתוך הענן" (א, כח) 2. "וארבע כנפים" (א, ו) 3. "החשמל" (ד, א) "ומן האש יוצא ברק" (א, יג) 3. "ככף רגל עגל" (א, ז) 4. "כעין הקרח" (א, כב) **שאלה לל"ג בעומר** - שאלנו: מדוע בחר הקב"ה לברוא לרשב"י דווקא עץ חרובים שפריו חשוב כמאכל פשוט ונחות, ולא ברא אילן בעל פירות משובחים יותר? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כדי שלא יבואו אנשים לאכול מפירות האילן וכך ייוודע מקום מסתורם של רשב"י ובנו. 2. לא היה משנה לרשב"י מה הוא אוכל והקב"ה לא עושה ניסים לחינם. 3. לא הביא לו לחם כדי שלא יצטרך לומר ברכת המזון באריכות. 4. זה היה מזון נפוץ לאכילת תלמידי חכמים בתקופתם. 5. בעץ חרובים אין חשש ערלה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

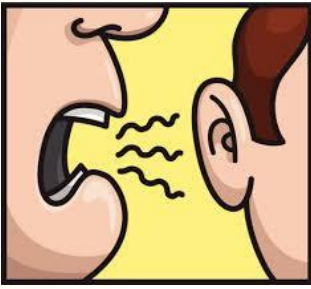
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהמגילה וממושגי החג. (תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים) אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות במגילה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

4

2

1

8

7

6

9

5

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם "היאך אני נכנס לתוך אהליהם לדעת מניין יונקיהם" (רש"י ג, טז)

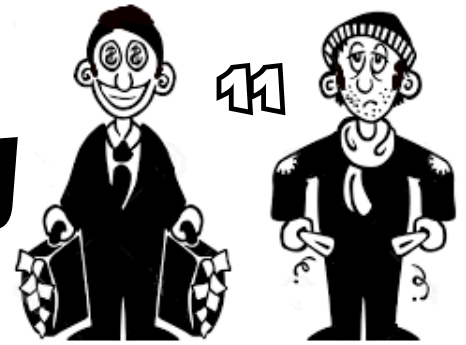
10

13

ש

12

11

פטרת שבועות "ויהי בשלושים שנה" (יחזקאל א א-כח. ג יב)

הפטרת שבועות

טמונות בהפטרה

4

3

2

1

עדין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775